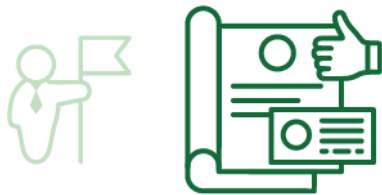

SOSYAL VE FİNANSA LİDERLİK PROGRAMI

ÖĞRETMEN
AKADEMİSİ
VAKFI

5TAŞ SOSYAL ve FİNANSAL LİDERLİK PROGRAMI

5Taş Sosyal ve Finansal Liderlik Programı, Öğretmen Akademisi Vakfı tarafından 2016 yılı itibariyle uygulanmakta olan bir programdır.

- ✓ Program, çocuklar için dengeli sosyal ve finansal eğitimi içeren bir kavramdır.
- ✓ Program, çocukların derslere, tasarruf kulüplerine, kulüp seçimlerine, girişimcilik projelerine aktif katılımını sağlayan bir programdır.
- ✓ Programın temelini Aflatoun adında küresel bir iletişim ağı oluşturmaktadır. ÖRAV, bu programın Türkiye temsilcisi ve işbirlikçisidir.

İçeriği

Program çocuklar için dengeli bir sosyal ve finansal eğitim planını içerir. Programda sosyal ve finansal eğitimin dengeli olması önemlidir.

Sosyal eğitim ile hedeflenen; çocuklara karakterler gelişimlerinde yardım etmek, çocuk haklarını öğretmek ve çocukları sosyal adaletle ilgili projeler tasarlamaya teşvik etmektir.

Finansal eğitim ise çocuklara tasarruf yapmayı, mali kayıt tutmayı ve gelir sağlayan projeler tasarlamayı öğretmeyi kapsamaktadır.

Ne yazık ki, haklarımız hakkında bilgi sahip olmanın yeterli olmadığı zamanlar da yaşıyoruz. Örneğin, bir kız çocuğuna eğitim hakkı olduğunu söyleyebiliriz. Ama eğer o, okula giden otobüsün parasını dahi karşılayamıyorsa veya ebeveynleri üniformasını satın alamıyorsa, bu hakkın ona ne faydası olabilir? Benzer bir şekilde, bir erkek çocuğuna oyun oynama hakkı olduğunu söyleyebiliriz, ama eğer onun oyuncak almaya parası yoksa bu hakkı bilmesinin ona ne faydası var? Çoğu zaman, hakların bir anlamı olması için insanların paraya ihtiyacı vardır.

Programda, çocuklara parayı öğretme konusunda rahat bir tavır benimsenmemektedir. Paranın her çeşit kışkırtma ve karmaşıklığı getirdiği bilinmektedir. Bu yüzden finansal eğitimlere başlamadan önce çocuklara adalet duygusu ve ahlak anlayışı verilir. Çocukların kendilerini yalnızca birey olarak değil; bir ailenin, toplumun üyesi olarak görmeye teşvik etmek önemlidir. Programda parayı mutluluğun kaynağı olarak sunulmamaktadır. Çünkü biliyoruz ki; para sorunları çözebildiği kadar sorun da yaratabilir. Öğretmen Akademisi Vakfı olarak Sosyal Finansal Liderlik Programı ile çocukların birey olarak da biriktirecekleri ve girişimciliklerini gösterebileceklerine inanıyoruz. Bu yüzden toplumsal düzeyde olumlu etki yaratacak olası sosyal ve/veya finansal girişimleri de eşit derecede önemli olduğuna inanıyoruz.

İlkeleri

5Taş Sosyal ve Finansal Liderlik Programı Kılavuz kitaplarındaki etkinlikler aşağıda ayrıntılı açıklanan beş eğitsel tema üzerine yapılandırılmıştır.

- i. Kişisel Anlayış ve Keşif
- ii. Hak ve Sorumluluklar
- iii. Tasarruf ve Harcama Bilinci
- iv. Planlama ve Bütçeleme
- v. Sosyal ve Finansal Girişimcilik

i. Kişisel Anlayış ve Keşif

Öğrencilerin kendilerini anlamalarını, değerli hissetmelerini teşvik eden ve destekleyen etkinlikleri içerir. Hedef; duygularının farkında, kendine güvenen ve yaşamlarına yön verebilen bireyler olmalarını teşvik etmektir.

Çocuklar, duygularının farkına varır ve onları sağlıklı bir biçimde ifade etmeyi öğrenir. Herkesin biricik ve özel olduğunu ancak birinin diğerinden daha önemli olmadığını fark eder. Bu bölümde bir diğer amaç; çocukların kendi adına düşüncelerine de yardım etmektir.

Programın sloganı "Gerçeği kurgudan ayır. Keşfet. Düşün. Araştır. Harekete geç!"

ii. Hak ve Sorumluluklar

Programın dayanak noktası Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'dir. Bu bölümde; öğrencilere hakları öğretmenin yanında, hakların asıl, yerine getirilmesi gereken sorumlulukla anlamlı olacağı vurgulanmaktadır.

Örneğin; bir çocuğun eğitim alma hakkı varsa onun da derslerine çok çalışma sorumluluğu bulunmaktadır. Oyun oynama hakkı varsa, oyununu güvenli bir şekilde oynama sorumluluğu vardır. Yemek yiyebilme hakkı varsa, yemeği israf etmeme gibi bir sorumluluğu bulunmaktadır.

Çocuklar hakları olduğunu öğrenirken, onları eşit hale getiren aynı hakları başkalarıyla paylaştıklarını da anlamaları hedeflenmektedir. Hepimizin dini, politik veya diğer konularda bakış açısı farklı olabilir ancak ortak olarak imzaladığımız tek bir değerler grubu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'dir.

iii. Tasarruf ve Harcama Bilinci

İstek ve ihtiyaç arasındaki farkı öğrenen öğrenciler, düzenli para biriktirme disiplini yanında zaman, yiyecek ve doğal kaynakların kullanımında da tasarruflu olma konusunda bilinçlendirilirler.

Programda vurgulanan bir diğer konuda, küçük miktarlarda parayı düzenli bir şekilde biriktirerek bir biriktirme disiplini geliştirmektir. Amaç çocukları milyoner olmaya teşvik etmek değil, onlara bireysel ve evrensel kaynakları bilinçli kullanmaları konusunda bir disiplin kazandırmaktır.

iv. Planlama ve Bütçeleme

Öğrencinin, zaman da dahil olmak üzere kaynaklarını nasıl düzenleyeceğini; basit finansal kayıt tutma, gelir ve gider hesabı yapabilme ve biriktirme hedefi koymayı öğrendiği bölümdür.

Eğer çocuklara para biriktirmeyi öğretiyorsak aynı zamanda gelir ve harcama sütunları gibi basit finansal kayıtları tutmayı ya da basit bankacılık servislerini de öğretmemiz gerekir.

v. Sosyal ve Finansal Girişimcilik

Programda çocuklar okullarında kendi küçük sosyal ve/veya finansal projelerini geliştirmeye teşvik edilirler.

Sosyal girişimcilik; çocuğun yaşamını, okulunu, toplumu daha adil, daha güvenli ve sağlıklı hale getirmeye yönelik projeleri içerir. Örneğin; çocuklar bazen okulun çevresine gölge alan yaratmak, özel alan yaratmak veya meyve yetiştirmek için ağaç dikebilirler. Veya sigaraya, alkol, diğer uyuşturuculara, zorbalığa veya şiddete karşı bir kampanya başlatabilirler.

Finansal girişimcilik ise okul zamanında yapılan herhangi düşük bütçeli gelir elde etmek amaçlı projelerdir. Kek pişirip satmak, tavuk bakıp yumurta satmak veya sebze yetiştirip pazarda sebze satmak genellikle buna dahildir.

Bilgi, Beceri ve Tutum Tablosu

5Taş Sosyal ve Finansal Liderlik Programındaki Çocukların Ulaşması Hedeflenen Yetkinlikleri ve Davranışları

1. Ana Unsur:

Anlayış & Keşif

Kendi özgünlüğümüze, kişisel özelliklerimize ve ihtiyaçlarımıza başkalarınınkine duyduğumuz gibi saygı duyuyor ve bunları takdir ediyoruz.

Programdaki her çocuk için beklenen ana sonuçlar aşağıdaki yetkinliklerdir:

TEMALAR

1 Biz özgün ve özeliz.

2 Keşfetmeyi seviyoruz

3 Biz dünyanın şefkatli üyeleriyiz.

Bilgi:

B1.1 Herkesin benim gibi kendi yetenekleri, becerileri ve güçlü yönleri olduğunu biliyorum.

B1.2 "Gerçeği kurgudan ayır. Keşfet. Araştır. Düşün. Harekete geç!"in önemini anlıyorum.

B1.3 Cinsiyet, yaş, milliyet, kültür, etnik, sınıf, din ve beceri yönünden çeşitli olan dünyanın bir parça olduğumu biliyorum.

Tutumlar:

T1.1 Kendime inanıyorum: Birçok şeyi başarabilirim!

T1.2 Daha fazlasını öğrenmeyi istiyorum!

T1.3 Çeşitlilik ve eşitliğe değer veriyorum.

Beceriler:

B1.1 Kendimle ilgili şeyleri paylaşabilir ve duygularımı ifade edebilirim.

B1.2 İlgili bilgileri arayıp, analiz edebilirim.

B1.3 Herkesle saygılı bir şekilde konuşabilirim.

2. Ana Unsur:

Haklar & Sorumluluklar

Kendimizin ve başkalarının haklarını kabul ediyor ve koruyoruz ve bu haklara karşılık gelen sorumlulukları yerine getiriyoruz.

Temalar

- 1 Haklarımızı biliyoruz, talep ediyoruz.
- 2 Başkalarını ve kendimizi önemsiyoruz.

Bilgi:

- B2.1** Haklarımın neler olduğunu farkındayım.
B2.2 Haklarımın belli sorumluluklar getirdiğini farkındayım.

Tutumlar:

- T2.1** Hakların dünyadaki bütün çocuklar için gerçekleşmesini istiyorum.
T2.2 Kendimin ve dünyadaki başka kişilerin iyiliğini düşünmeyi seviyorum.

Beceriler:

- B2.1** Çocuk haklarını kim sorumluysa ondan talep etmek için etkinlikler yapabilirim.
B2.2 Başkalarına ne zaman ve nasıl yardım etmem gerektiğini görebilirim ve buna göre hareket edebilirim.

3. Ana Unsur:

Tasarruf ve Harcama

Doğal, fiziki ve finansal kaynakların uygun kullanımının önemini bilir ve değer veririz ve bu kaynakların sorumlu bir şekilde kullanımı önceliğimizdir.

Temalar

- 1 Kaynakları sorumlu kullanırız.
- 2 Düzenli bir şekilde para biriktiririz.
- 3 Sorumlu bir şekilde harcama yaparız.

Bilgi

- B3.1** Bazı kaynakların kısıtlı ve değer görmesi gerektiğini anlıyorum.
B3.2 Para kavramını ve temel finansal araçların ve sistemlerin nasıl çalıştığını anlarım.
B3.3 İhtiyaç ve isteklerimin farklı şeyler olabileceğini biliyorum.

Tutumlar:

- T3.1** Doğal ve finansal kaynakların uygun kullanımına değer veriyorum.
T3.2 İhtiyaçları karşılamak ve hayattaki hedefime ulaşmak adına birikim yapmaya değer veriyorum.
T3.3 Dikkatli, iyi düşünülmüş harcama kararları almaktan gurur duyuyorum.

Beceriler:

- B3.1** Kaynakları yaratıcı bir şekilde, yeniden kullanabilir, biriktirebilir, koruyabilirim.
B3.2 Birikimlerimi kaydedip, uygun finansal araçlar kullanabilirim.
B3.3 İhtiyaçlarımı ve isteklerimi önceleyip, birbirinden ayırabilirim.

4. Ana Unsur:

Planlama ve Bütçeleme

Kaynakları planlamanın ve bütçelemenin önemini biliriz ve hedef koyup, planlama yapıp, kaynakları düzenleyip, planlarımızı buna göre gerçekleştirebiliriz. *

Temalar:

- 1 Hedeflerimizi gerçekleştirmek için plan yaparız.
- 2 Bir bütçe yapabiliriz.

Bilgi:

- B4.1** Planlamanın önemini anlarım ve planlamanın içindeki farkı unsurları tanırım.
B4.2 Bütçelemenin işlevini ve farklı unsurlarını anlıyorum.

Tutumlar:

- T4.1** Bir şeyi yapmadan/harcamadan önce plan yapmak istiyorum.
T4.2 Bütçelerin planlamamdaki işlevini takdir ederim.

Beceriler:

- B4.1** Hedef koyabilirim ve buna ulaşabilmek için uygun kaynakları kullanarak adımlarımı planlayabilirim.
B4.2 Bir bütçe hazırlayıp, harcamalara karşı dengeleyebilirim.

5. Ana Unsur:

Sosyal ve Finansal Girişimcilik

Sınıf arkadaşlarımız ve biz bireyin, okulun ve topluluğun gelişimine katkıda bulunacak sosyal ve finansal bir girişimler tasarlar ve yürütürüz. Sebati, sorumluluk ve yaratıcılık örneği gösteriyoruz.

Temalar

- 1 Girişimler düzenleriz.
- 2 Değişim için girişim yaparız.
- 3 Takım çalışmasına önem veririz.

Bilgi:

- B5.1** Girişimlerin temel prensiplerini anlıyoruz.
B5.2 Çevremde geliştirilmesi gereken ve geliştirilebilecek durumlar olduğunu anlıyorum.
B5.3 İşbirliğinin önemini biliyorum.

Tutumlar:

- T5.1** Bir şeyi başarmak için inisiyatif almaya istekliyim.
T5.2 Değişim yaratan biri olmak isterim.
T5.3 Arkadaşlarımla/sınıf arkadaşlarımla çalışmaya değer veriyorum.

Beceriler:

- B5.1** Başlatmak istediğim girişime araştırıp, karar verebilirim ve bunu yürütebilirim.
B5.2 Çevremdeki sosyal sorunlara anlamlı bir şekilde yaklaşabilirim.
B5.3 Biz (arkadaşlarım/sınıf arkadaşlarım ve ben) birlikte karar verip ve hedefimize ulaşmak için planlarımızı devam ettirebiliriz.

Sonuç

Davranışlar:

- 1 Yaşadığım toplulukta farklı etkinliklere güvenle katılıyorum.
- 2 Demokratik süreçlere katılıyorum.
- 3 Alışılmışın dışında düşünürüm.
- 4 Ben başkalarını düşünerek kendi kararlarımı veririm.
- 5 Kendi haklarımı ve başkalarının haklarını korurum.
- 6 Düzenli bir şekilde para yatırır ve biriktiririm.
- 7 Bir tasarruf hesabım var.
- 8 Az para çekerim.
- 9 Kendim için finansal hedef koyarım.
- 10 Bütçe yaparım.
- 11 Mikro-girişim yürütürüm.
- 12 Sosyal-yeşil hedefler için projeler organize ettim ve yürüttüm.

Etkili Davranış

- 1 Ben değişim yaratırım.
- 2 Okulda daha fazla zaman geçiririm.
- 3 Kaynaklara ulaşırım.
- 4 Kaynakları kontrol ederim.
- 5 Öğrendiğimi etkin bir şekilde uygularım.
- 6 Kendi seçimlerimi yaparım.
- 7 Ben mutluyum!

